

La Revolta dels Soldats Nord-Americans a la Guerra de Vietnam

Treball Final de Grau

Ramon Torres Boned

Tutor: Andreu Mayayo

Curs 2013 – 2014

Índex

Introducció	1
Un Exèrcit Classista	6
Els Problemes de Reclutament	10
Per què es Rebel·laren els Soldats?	12
La Revolta dels Soldats	14
❖ La revolta a la Marina de Guerra.....	22
❖ La revolta entre les Forces Aèries	26
❖ Fraggings	28
❖ Evitant entrar en combat	31
❖ Els soldats negres	32
❖ Consum de drogues.....	35
Desertors, Dissidents, Objectors de Consciència i Similars	36
El Moviment dels Veterans de Vietnam	40
Conclusions	42
Bibliografia	44

Introducció

La Guerra de Vietnam (1964 – 1973) es situa en un context de Guerra Freda. Els vietnamites, que ja havien aconseguit derrotar als francesos poc abans¹, s'enfrontaven un cop més a l'invasor estranger, en aquest cas l'adversari era els Estats Units d'Amèrica.

El conflicte va començar el 1964 després de que es produís, segons el govern nord-americà, l'atac vietnamita sobre la flota nord-americana al Golf de Tonkin. Conseqüència d'això es va crear la Resolució de Tonkin². Malgrat que la retirada de les forces nord-americanes es va donar a l'any 1973, la guerra no va acabar fins el 1975 quan el Vietnam del Nord va envair el Vietnam del Sud i va unificar el país.

Els Estats Units lluitaven per protegir el capitalisme i l'imperi. Els vietnamites ho feien per a reunificar el seu país i lliurar-se del control estranger. El govern de Vietnam del Sud, controlat pels Estats Units, era el representant polític de la classe terratinent, que tenia entre el 40% i el 60% del cultiu dels camperols en concepte de lloguer.

La guerra es va lliurar per les tropes de l'NLF³ i auxiliars de camperols que treballaven la terra durant el dia i lluitaven com a soldats durant la nit. La forma era guerra de guerrilles, no hi havia objectius fixos, no hi havia territori a prendre, etc. El Pentàgon va dissenyar l'estratègia de "Cerca i destrucció". Sense camps de batalla fixes, l'èxit de combat va ser jutjat pel nombre de les tropes del NLF que mataven. El pla militar de la classe dominant als Estats Units era una guerra de desgast. Per a cada enemic mort, per cada cos comptat, els soldats van rebre tres dies lliures i els oficials van rebre medalles i promocions.

A Vietnam l'enemic eren tots, va ser una massacre a l'atzar. Els oficials reclamaven als seus soldats els recomptes de morts. Alguns reclutes van seguir als seus funcionaris en la barbàrie.

¹ A diferència del món occidental que ho considera dos guerres diferents (La Guerra d'Indoxina i la Guerra de Vietnam) els vietnamites ho veuen tot una guerra. Per a ells és una guerra contra l'invasor estranger que dura de 1946 fins 1975.

² Va ser una llei emesa pel Congrés dels Estats Units el 7 d'agost de 1964 per la qual es donava permís al president dels Estats Units Lyndon Johnson d'actuar contra la República Democràtica de Vietnam acusada d'agressions contra naus nord-americanes al Golf de Tonkin. Amb la Resolució del Golf de Tonkin, Estats Units va iniciar la seva intervenció militar a Vietnam. Més tard s'ha demostrat que aquestes agressions contra les naus nord-americanes no s'havien produït.

³ Front d'Alliberació Nacional de Vietnam.

L'incident més conegut va ser la massacre genocida de l'aldea de My Lai⁴, on els oficials van exigir que els seus homes matessin a tots els habitants (més de 400 dones, nens, nadons i ancians). Només un oficial, de poca importància, el tinent Calley, va ser condemnat per aquest crim, però el president Nixon el va perdonar ràpidament. En aquell moment, el 32% dels nord-americans creien que els alts funcionaris del govern i els militars havien de ser jutjats per crims de guerra.

La Guerra de Vietnam va ser una guerra de ferocitat salvatge a gran escala. Les forces armades aèries i el bombardeig de l'artilleria van ser els més grans de la història. Els Estats Units van llançar 7.5 megatonnes de bombes i projectils a Indoxina durant la guerra. El nombre de víctimes de nord-americans a Vietnam va ser alt; uns 59.000 morts i uns 300.000 ferits. Sembla ser que entre 1965 i 1975 van morir al voltant d'un milió de vietnamites a causa de la Guerra de Vietnam⁵.

La Guerra de Vietnam ha estat segurament la guerra més impopular de la història dels Estats Units: Els nord-americans es trobaren amb dificultats de reclutament, el nombre d'objectors de consciència va augmentar, hi va haver un extraordinari nombre de soldats tornant-se AWOL⁶ (Absence Without Leave), un gran nombre de desertors, un elevat nombre de baixes per males conductes, incapacitats o inadequacions, enormes nivells de drogues i de crims al servei militar, innumerables actes de sabotatge i d'obstrucció, es van donar molts motins de camp i, sovint, els soldats van evitar entrar en combat.

Les protestes contra la Guerra de Vietnam van ser les més massives i més reeixides de la història de la nació.

Una de les causes més importants que van fer que els Estats Units perdés la guerra va ser la revolta dels soldats. Una revolta dels soldats que es va donar tant a les bases nord-americanes a Amèrica i arreu del món, com a Vietnam. Aquesta revolta protagonitzada pels soldats i els pilots que protestaven contra la Guerra de Vietnam, en els seus inicis va ser petita i dispersa, però aviat es va organitzar i es va fer massiva. El 1972 aquesta rebel·lió era el principal obstacle per continuar la guerra.

⁴ La massacre de My Lai, a la regió de Son My es va donar el 15 de març de 1968. Va provocar un gran escàndol als Estats Units i al món en general.

⁵ <http://www.bmj.com/content/336/7659/1482>. En aquest enllaç es pot observar un estudi demogràfic publicat el 23 d'abril de 2008 en que es calculen entre 791.000 i 1.141.000 els vietnamites morts durant el període citat.

⁶ AWOL en el vocabulari militar fa referència a absències militars, sense permís oficial però sense intenció de desertar.

La revolta dels soldats és l'aspecte més descuidat de la Guerra del Vietnam; hi va haver un aixecament de masses des de sota que va desfer l'exèrcit nord-americà. La revolta dels soldats va ser una part crucial del moviment contra la guerra.

La revolta dels soldats va ser una lluita de classes que va enfrontar als soldats de la classe obrera contra els agents que van veure que podien prescindir. La militància de la dècada dels 60 va començar amb la classe obrera negra com a força motriu per l'alliberació dels negres, i va assolir el seu punt culminant amb la unitat de soldats negres i blancs de classe treballadora; aquest auge va sacsejar l'imperialisme dels Estats Units.

El moviment dels soldats va existir amb continuació des de 1967, amb un total de més de 300 diaris militars i organitzacions amb més de cents de milers partidaris. El moviment va existir amb un relatiu nivell massiu durant quatre anys, entre 1969 i 1972. Milers de militars van participar de manifestacions a Fort Hood, Fort Bragg, Fort Bliss, Camp Pendleton, Heidelberg i a San Diego. Desenes de milers més, van participar en innumerables mítings i accions de protestes a bases arreu del món. A més, el moviment dels soldats va aconseguir un profund abisme cultural i generacional dins les files (marcat per un gran consum de drogues i l'espatllament del nexa vital NCO-GI⁷), també una onada extensiva de desorganització i resistència directa (evident en el sabotatge i aixecaments violents).

El moviment dels soldats va projectar i articular, un programa altament desenvolupat oposant-se a tot l'involucrament americà al Sud-Est d'Àsia i reivindicant per una millor dignitat humana i democràcia dintre les files. La demanda de la fi de la Guerra a Indoxina va estar en l'agenda de prop de tots els grups de soldats i va estar al cor del moviment de resistència des dels seus inicis. Aquest èmfasi anti-guerra inclou més que mera oposició a la intervenció a Vietnam.

Prop de tots els grups de soldats a ultramar, la majoria d'organitzacions de negres, els diversos capítols del MDM⁸ i altres grups de militars van cridar per la finalització de totes les intrusions a l'estranger en els affairs de gent del Tercer Món. Per molts soldats radicals, el retirament de Vietnam només era el primer pas cap al gran objectiu d'autodeterminació per totes les societats desenvolupades i la desmilitarització d'Amèrica.

El moviment dels soldats es van centrar també en la demanda per a millors drets pels militars. els soldats van lluitar per un servei militar més democràtic i més humà. Perseguint una millor llibertat individual i drets pels ciutadans, els soldats activistes van abraçar el principi de

⁷ Fa referència al nexa dels oficials no comissionats amb els soldats.

⁸ Movement for a Democratic Military: Moviment per un servei militar democràtic.

Nuremberg, afirmant que els militars no tenen només el dret d'oposar-se a unes excessives polítiques militars, si no que tenen també la responsabilitat de fer-ho. Mai un moviment obertament polític s'ha desenvolupat dintre les files com aquest.

Se li deia "Política de supervivència" i consistia en la destrucció de la recerca i destrucció estratègica a través de motins, de la matança d'oficials o mitjançant la fraternització i fer la pau des de sota amb el Front d'Alliberació Nacional. El moviment va ser molt eficaç per a la destrucció de tot el que la jerarquia i la disciplina militars representen. Un dels esdeveniments més sorprenents de la guerra foren els fraggings⁹.

Els soldats negres i els mariners van ser més propensos a la rebel·lió que altres soldats que venien de les classes treballadores. El ressentiment racial i la ira de classe van impulsar molta de la desafecció de la Guerra de Vietnam.

Gran part de la guerra va involucrar escaramusses i emboscades al camp on els vietnamites solien tenir l'avantatge tàctica. Una i altre vegada, les tropes vietnamites es van llançar contra les bases nord-americanes o contra les unitats d'infanteria, sovint enfront a la devastadora lluita contra el foc i el bombardeig d'atacs d'artilleria i aeris. Els nord-americans van guanyar quasi totes aquestes batalles, en el sentit de que es van mantenir firmes i rarament foren envaïts. Però, finalment els vietnamites van guanyar la guerra i els Estats Units es van veure forçats a retirar-se.

Per a la realització del treball, en castellà sobre el tema central, només he trobat l'obra de Jonathan Neale; *La otra Historia de la Guerra de Vietnam*. En aquesta, dedica un capítol sencer a la revolta dels soldats, on les notes a peu de pàgina han estat molt útils per a la selecció de la bibliografia que he utilitzat en la redacció del treball. Obres més concretes sobre el tema han estat les de David Cortright; *Soldiers in Revolt* i la de Stanton; *The rise and fall of an american army. U.S. Ground forces in Vietnam, 1965-1973*. Aquestes dues obres, són segurament les més destacades que tracten el tema de la revolta dels soldats nord-americans a la Guerra del Vietnam en concret. L'obra de Cortright, publicada l'any 1975 ha estat la que m'ha aportat la majoria de la informació del treball, la qual he complementat amb el llibre de Stanton, publicat al 1985 i que segueix la mateixa línia que Cortright. També m'han estat de gran utilitat diversos articles publicats en anglès. L'article de Joel Geier; *Vietnam: The Soldier's Revolt* tracta, igual que el llibre de Stanton i de Cortright, la revolta dels soldats, i a més, tracta molt bé els temes de qui foren els soldats que anaren a la guerra, de gran utilitat per a la redacció de l'apartat "Un exèrcit classista" i, el tema dels soldats negres. Per altra banda, l'article de Robert Heinl;

⁹ Un apartat del treball està dedicat a aquesta pràctica.

The Collapse of the Armed Forces ha servit per complementar els llibres de Cortright i de Stanton.

M'agradaria destacar la gran dificultat de trobar bibliografia sobre la revolta dels soldats en castellà. Algunes de les obres generals sobre la Guerra de Vietnam consultades, passen per sobre o no esmenten la revolta dels soldats. Un exemple és el llibre de Christian Appy; *La Guerra de Vietnam*, en el qual l'escriptor fa un gran nombre d'entrevistes a persones que d'una forma o altra van participar de la guerra. En quasi 600 pàgines només esmenta la revolta dels soldats en dues o tres pàgines.

Si que hi han altres llibres traduïts al castellà com el de Ron Kovic; *Nacido el 4 de julio* del que s'ha fet una pel·lícula, però en aquest cas només ha servit per confirmar alguns aspectes sobre els veterans de Vietnam i de per què es van rebel·lar els soldats nord-americans. Per a la redacció de l'apartat de "Per què es rebel·laren els soldats?" també ha estat útil el llibre de Mark Lane; *Hablan los desertores del Vietnam*; en aquest, l'autor entrevista a veterans de Vietnam sobre diversos aspectes de la guerra, dels quals destacaria l'ensenyament dels soldats per a torturar i matar. També, al llibre de Mark Lane, es poden observar exemples de persones que amb la guerra van quedar avariades, són gent que no aconseguiran reintegrar-se en la societat nord-americana per les seves incapacitats tan físiques com psicològiques. Aquest és un aspecte important a tenir en compte ja que aquestes persones seran un llast per a la societat nord-americana. Així mateix, *Hablan los desertores del Vietnam* m'ha ajudat també en la redacció de l'apartat de "Desertors, dissidents, objectors de consciència i similars".

La revolta dels soldats nord-americans a la Guerra del Vietnam és un tema que ha estat amagat en la història. A conseqüència d'això he tingut certes dificultats alhora de buscar la bibliografia i d'aconseguir els llibres principals. L'objectiu del treball és fer un estat de la qüestió de la revolta dels soldats nord-americans a la Guerra de Vietnam amb la intenció de que serveixi com a base per investigar sobre el tema dels dissidents, desertors i objectors de consciència nord-americans que es van traslladar a la illa d'Eivissa en un context de tardo-franquisme i la influència que aquests van tindre en els canvis que van donar a la illa als anys setanta amb l'inici del tan conegut "Moviment Hippie".

Un Exèrcit Classista

Les relacions de classe de qualsevol exèrcit copien les de les societats a les que serveixen, però de forma més extrema.

Generalment, la majoria dels alistats nord-americans provenien de classe treballadora i d'ingressos baixos amb un promig d'educació inferior a la de l'institut.

Entre 1964 i 1973, des de la resolució del Golf de Tonkin a la retirada definitiva de les tropes dels Estats Units de Vietnam, 27 milions d'homes nord-americans van tenir edat militar. La majoria d'ells no van ser reclutats degut a que alguns van obtenir beques universitàries, altres trobaren emplaçaments professionals, o eren metges o guàrdies nacionals. Només un 40% dels homes en edat militar van ser reclutats i van fer el servei militar. Només 2'5 milions d'homes (el 10% dels possibles homes reclutats) van ser enviats a Vietnam.

Aquesta petita minoria provenien pràcticament tots de la classe treballadora o eren joves del món rural. La seva edat mitjana era de 19 anys. El 85% de les tropes eren homes alistats mentre el 15% restant eren oficials. Els reclutes eren el 80% de les forces armades amb educació secundària o menys. En aquest moment, l'educació universitària era universal a la classe mitjana i els sectors més acomodats de la classe treballadora començaven a fer fortes incursions. Però, en 1965 i 1966, els graduats universitaris només eren el 2% dels cents de milers de reclutes.

La classe alta no va participar dels enfrontaments; Per exemple, dels 1200 graduats a Harvard el 1970, només 2 van anar a Vietnam, mentre que les escoles secundàries de classe treballadora enviaven el 20%, 30% o més dels seus graduats a Vietnam.

Els estudiants universitaris que no eren oficials, generalment eren assignats a posicions de suport i servei en unitats no combatents. Els que abandonaven tenien 3 cops més de possibilitats de ser enviats a les unitats de combat que foren els que van entrar en combat i van sofrir baixes. Els soldats d'infanteria de combat provenien completament de la classe treballadora. Van incloure un nombre desproporcionat de classe treballadora negra. Els negres formaven el 12% de les tropes, però sovint van ser el 25% o més de les unitats de combats.

Quan els emplaçaments universitaris van caducar, la millor forma de sortir del servei a Vietnam era unir-se a la Guàrdia Nacional. Durant la guerra, el 80% dels guàrdies es van unir a la Guàrdia Nacional per evitar fer el servei militar. Es necessitaven connexions per entrar-hi.

El 1968, la Guàrdia Nacional tenia una llista d'espera de més de 100.000 persones. Els negres eren menys de l'1'5% de la Guàrdia Nacional. A Mississipí, els negres eren el 42% de la població, però només un negre servia a la Guàrdia Nacional, en la qual hi servien més de 10.000 homes.

El cos d'oficials va ser extret del 7% de les tropes graduades a la universitat, o el 13% que tenien d'un a tres anys d'estudis universitaris. El cos d'oficials era de classe mitjana en composició. Les famílies de la classe dirigent militar estaven fortament representades en les millors posicions.

En la Segona Guerra Mundial, els oficials eren el 7% de les forces armades, una quantitat normal per a la majoria dels exèrcits. A l'època de la Guerra de Vietnam, el cos d'oficials va ser del 15% de les forces armades, el que va significar un oficial per cada sis homes més.

Després de que la guerra comencés, el radicalisme va començar a aconseguir una audiència entre els treballadors joves. A mesura que la lluita d'alliberació dels negres es va moure cap al nord, des de 1965 fins el 1968, 200 ciutats van tindre aixecaments de guetos. Les idees d'esquerres del moviment estudiantil van arribar als joves de classe treballadora a través del moviment en contra de la guerra. En 1967 i 1968, molts dels soldats s'havien radicalitzat abans d'entrar a l'exèrcit. Altres es van radicalitzar abans de ser enviats a Vietnam pel moviment de resistència dels soldats contra la guerra a les bases nord-americanes.

Dels 543.000 soldats nord-americans a Vietnam el 1968, només el 14% (80.000) eren tropes de combat. Aquests 80.000 homes van prendre la pitjor part de la guerra. El 1968, 14.592 homes (el 18% de les tropes de combat) van ser assassinats. Uns 35.000 més van ser hospitalitzats per ferides greus. Encara que no tots els morts i ferits eren de les unitats de combat, la majoria sí que ho eren. La majoria de les tropes de combat el 1968 van morir o van patir ferides greus. El nombre de baixes nord-americanes a Vietnam no va ser extrema, però a mesura que es concentrava entre les tropes de combat, va ser una massacre¹⁰.

Entre els oficials, alts al cel, van sofrir poques morts i ferides. Les morts dels oficials es van concentrar en els nivells més baixos, entre els tinentes o capitans que van dirigir escamots de combat o companyies. Els oficials d'alt rang no van sofrir lesions. Durant una dècada de guerra, només un general i vuit coronels van morir per foc enemic.

¹⁰ GEIER, Joel. Vietnam: The Soldier's Revolt. *International Socialist Review*, Issue 9. Online Edition. Agost – Setembre, 2000. http://www.isreview.org/issues/09/soldiers_revolt.shtml. Proporciona més dades.

La massacre de la infanteria va continuar perquè els oficials no ho van considerar inacceptable. No hi va haver cap protesta per part dels militars o de la elit política, els mitjans de comunicació o dels seus patrons de la classe dominant d'aquest aspecte de la guerra, ni s'ha comentat en quasi ninguna història de la guerra. S'ignora o s'accepta com una part normal d'un món desigual, perquè la classe mitjana i alta no estava en combat a Vietnam i no va sofrir el dolor de la seva carnisseria. L'assassinat premeditat de les tropes de combat va provocar una guerra de classes a les forces armades. La revolta es va centrar en la finalització de la "cerca i destrucció" a través de tots els mitjans que l'exèrcit havia previst com una formació per a aquests joves treballadors.

Molts dels "defensors de la vida", els oficials professionals i suboficials (NCOs¹¹), van donar la benvinguda a la Guerra de Vietnam ja que suposava una oportunitat de donar un impuls a les seves carreres, no es van mostrar ni molt menys decebuts. El 1970, l'angustiosa espera d'ascendir a l'escala professional de segon tinent a coronal s'havia reduït a 13 anys (quan al 1960 eren 33 anys). Més del 99% dels segons tinentes es van convertir en primer lloctinent, el 95% dels primers tinentes van ascendir a capitans, el 93% dels capitans qualificats es van convertir en comandants.

El camí més segur per a l'ascens militar era un comandament de combat. Però hi havia masses funcionaris en actiu d'alts rangs; el que es va produir va ser una intensa competència pels comandaments de combat. Hi havia 2.500 tinent coronels competint pel comandament de només 100 a 130 batallons; 6.000 coronels, 2.000 dels quals estaven en una seriosa competència per als 75 comandaments de brigada i, 200 generals principals que competien pels 13 comandaments de divisió en l'exèrcit.

El general Westmoreland¹² va acomodar oficials mitjançant la creació d'unitats de suport excessives i ràpides de comandaments de combat en rotació. A Vietnam, les unitats de suport i servei van créixer un 80% dels efectius militars. Només el 14% de les tropes estaven, en realitat, destinats a combatre. Les forces armades van crear "nombrosos comandaments logístics, cadascun d'aquests encapçalats per un general o dos que haurien de tenir el personal d'alt nivell per ajudar a cadascun d'ells".

¹¹ Non-commissioned officers vendrien a ser suboficials.

¹² Va ser comandant de les forces armades nord-americanes a Vietnam entre el 1964 i el 1968. Durant el seu mandat la corrupció va ser molt elevada.

Aquests oficials vivien allunyats del perill, descansant en campaments base de rereguarda en luxoses condicions. A pocs quilòmetres de distància, els soldats de combat estaven patint un infern. El contrast era massa gran.

La solució de Westmoreland en el tema de la competència pel comandament de combat va ser la següent: va ordenar una gira d'un any al servei per als homes allistats a Vietnam, però només sis mesos pels oficials. El menyspreu cap als oficials va créixer.

La majoria dels oficials consideraven la solució de Westmoreland com a desigual i poc ètica. Però es van veure obligats a fer petites gires per demostrar la seva vàlua per a la promoció. Van ser posats en situacions en que les seves carreres depenien del que podien aconseguir en un breu període, fins i tot si això significava prendre dreceres i alts riscos a costa de la seguretat dels seus homes (una temptació que molts no van poder resistir).

El límit exterior dels comandaments de sis mesos sovint s'escurçaven degut a la promoció, lesió o altres raons. Aquesta contradicció garantia l'oposició entre oficials i soldats en combat. Les promocions oficials depenien de les cotitzacions dels enemics morts, buscar i destruir missions. Els comandants de batalló que no subministraven recomptes corporals d'immediat van ser amenaçats de reemplaçament. Els comandants de batalló tenien el percentatge d'entre un 30% i 50% de ser rellevats del comandament. Però buscar i destruir les missions va provocar enormes baixes pels soldats d'infanteria. Els oficials corromputs per les ambicions de carrera ignoraven això cínicament.

Els Problemes de Reclutament

El servei militar mai ha estat popular a Amèrica, però durant la Guerra de Vietnam la indignació pública i l'agitació social van assolir nivells molt elevats.

L'oposició a les forces armades no només va ser entre estudiants de classe mitjana, també es va donar entre la gent jove.

Entre 1969 i 1975 el nombre de militars en servei actiu es va reduir un 40%, de 3 milions i mig a 2,2 milions. La raó és l'oposició de la gent jove a fer el servei militar.

El nombre d'objectors de consciència¹³ va pujar: el 1971 any fiscal, hi van haver uns 61.000 objectors de consciència. Entre 1972 i 1975 n'hi van haver uns 145.000. El 1972 hi van haver més objectors de consciència que no pas reclutes pel servei militar. A més hi va haver molta gent que van intentar passar per objectors de consciència sense obtenir fortuna (uns 125.000 l'any fiscal 1971). Centenars de milers també van fer apel·lacions (unes 168.000 el 1969 any fiscal). A més, milions de persones van obtenir discapacitats fantasma.

L'antimilitarisme també va portar problemes al programa de Reserve Officers' Training Corps (ROTC)¹⁴. Es va reduir el nombre de persones en el ROTC. L'any acadèmic 1968 eren 218.000, el 1971-1972 el nombre va caure a 87.807 i, el 1972-1973 va caure fins a 72.500. El ROTC també va patir atacs contra les seves instal·lacions¹⁵.

El sistema de reclutament de mà d'obra va entrar en un període de dificultat crònica. No s'assolien els objectius de reclutament de l'armada. En la taula següent es poden observar els allistats en servei actiu entre el juliol de 1971 i el febrer de 1972¹⁶:

	Objectiu de reclutament	Allistats reals	Percentatge de l'objectiu
Armada	112.600	103.500	92%
Marina de Guerra	71.200	57.700	81'2%
Cos de Marines	37.400	36.300	97%
Forces Aèries	59.000	58.200	98'7%
Tots els serveis	280.200	255.700	91%

¹³ Els objectors de consciència són tractats en un altre punt del treball juntament amb els dissidents i els desertors.

¹⁴ Col·legi per a la formació d'oficials i suboficials per a les Forces Armades dels Estats Units.

¹⁵ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. L'autor dona dades exactes aportant les despeses causades pels atacs contra el ROTC.

¹⁶ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.

L'allistament dels mariners es va tornar un dilema seriós. Per a revertir aquesta escassetat de reclutes, els estàndards d'allistament es van reduir per tal d'acceptar un major percentatge de reclutes provinents de famílies amb ingressos baixos.

El nombre de persones que es reallistaven també va caure progressivament durant la Guerra de Vietnam. L'any que més va caure va ser el 1970, amb una caiguda del 12%.

Aquests problemes de reclutament van provocar dificultats de combats entre les forces nord-americanes. Van afectar també en la preparació dels reclutes, especialment en la Marina de Guerra que va patir les conseqüències més importants ja que estava falta d'homes en moltes de les posicions qualificades. També es va patir un gran problema en el reclutament per a les reserves¹⁷.

¹⁷ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. Aporta dades dels problemes de reclutament a les reserves.

Per què es Rebel·laren els Soldats?

Els soldats nord-americans van ser ensenyats per matar. El dit no era morir per la pàtria, sinó matar per la pàtria. Durant els entrenaments als soldats, els ensenyaven a torturar i a matar¹⁸; els obligaven a cridar la paraula “matar” en moltes ocasions, els feien creure l’odi profund que tenien els vietnamites als nord-americans i les suposades intencions d’aquests. Els soldats nord-americans van ser enviats a lluitar a una guerra cruel i els van fer assassinar i fer recomptes de morts. Molts d’aquests soldats van sentir-se enganyats i utilitzats.

Quin era l’objectiu de la guerra? Per què els soldats nord-americans estaven lluitant en defensa d’un règim el qual el propi poble menyspreava? Els soldats es van convertir en furiosos per un govern i un cos d’oficials que els van fer arriscar la seva vida per una mentida. A tot el món, la ofensiva del Tet i la confiança de que l’imperialisme nord-americà dèbil seria derrotat, van produir un augment massiu i radical que va fer que el 1968 fos famós per ser l’any de la esperança revolucionària. A l’armada dels Estats Units es va iniciar un enfrontament amb els oficials.

El moviment va començar en gran part gràcies a uns individus que van entendre la importància d’organitzar-se contra la guerra a l’exèrcit.

La immersió dels soldats crèduls en aquesta experiència inhumanitzant va ser una causa fonamental de l’aixecament. Hi va haver una convulsió dintre les forces armades nord-americanes: La missió nord-americana va degenerar en una orgia de destrucció indiscriminada.

Els militars joves enviats per protegir Amèrica del comunisme es van trobar en que havien de fer recomptes de cossos de morts, zones de lliure foc, la massacre de My Lai, el bombardeig de centres de població (les grans atrocitats de la política americana a Vietnam).

Un altre factor important en el desenvolupament de la resistència dels soldats va ser la naturalesa del servei militar. Les opressives condicions dels allistats repetidament va precipitar desafiaments i oposició interna. La discriminació racial, la més penetrant i perjudicial d’aquestes queixes, van causar particularment estesos disturbis entre els militars negres. Les condicions discriminatòries van provocar rebel·lions freqüents dels negres. La rigidesa repressiva de la disciplina militar va contribuir als disturbis dels soldats. El manteniment dels

¹⁸ Al llibre de Mark Lane, *Hablan los desertores del Vietnam*, els veterans de guerra entrevistats expliquen detalladament com els ensenyaven a torturar i a matar.

privilegis dels oficials i el codi penal repressiu van irritar constantment als allistats i van provocar resistència.

També, el moviment dels soldats es va veure directament influenciat per polítiques específiques i actes administratius. Les baixes de 1971 i 1972, per exemple, van perjudicar moltes protestes polítiques i van reduir els disturbis interns. Els principals actes de repressió van incrementar la oposició interna. La crisi militar estava clarament relacionada amb les condicions i polítiques dels serveis militars.

Aquestes circumstàncies ja existien en el passat, però no havien provocat la disrupció que hi havia al 1975, per tant hi ha d'haver altres causes com l'escassetat de mà d'obra militar, per exemple, a més de les males condicions al servei, que semblen reflectir principalment un generalitzat desdeny pel servei militar entre la gent jove.

També, la prevalença del consum de drogues en les files és en gran part resultat de l'extensió de la cultura de les drogues per tota la societat. La generalitzada recrudescència de principis dels setanta van ser un factor clau, ajudant a fomentar una visió crítica dels militars entre molta gent jove i proveint un suport invaluable a les organitzacions dels soldats. La resistència dels negres estava relacionada, òbviament, amb el nacionalisme emergent negre.

El quid de la qüestió és el següent: molts joves simplement ja no trobaven el servei militar rellevant per a les seves necessitats bàsiques. El declivi de les forces armades està íntimament lligat amb els canvis en la societat americana. Hi ha alguna cosa en la naturalesa de la societat nord-americana de la segona meitat dels setanta que debilita la ètica de guerra. Una civilització tecnològica sembla no ser compatible amb el servei militar. Segons la hipòtesi de Max Watts¹⁹, aquesta crisi militar que va patir els Estats Units també es va donar en altres nacions industrials avançades.

¹⁹ Periodista i defensor per un llarg període del moviment dels soldats a Alemanya. Va estudiar resistència interna i disturbis en les armades d'Alemanya, França, Itàlia, Japó, Àustria i d'altres nacions. Va concloure que la evolució de les societats industrials estaven conduint a un generalitzat declivi en les forces armades de totes les nacions desenvolupades.

La Revolta dels Soldats

Oficialment, l'armada va desmentir que tingués un problema amb la resistència dels soldats, però darrere les escenes militars oficials estaven suficientment preocupats que van fer dos estudis principals sobre la oposició a les files. Els estudis van ser produïts en 1970 i 1971 per el *Research Analysis Corporation*²⁰. Els dos informes: "Determinació de la dissidència potencial l'armada nord-americana" i "Futur impacte dels elements dissidents dintre de l'armada", descriuen un moviment de resistència dels soldats més extens del que es pensava. Els estudis informaven de l'escala del moviment dels soldats i de les característiques socioeconòmiques dels involucrats. Els estudis documenten la capacitat de penetració a través d'una enquesta a 844 soldats a les cinc bases militars principals als Estats Units. Els soldats foren preguntats sobre el seu involucrament en diverses formes de protesta. Al *Research Analysis Corporation's* els sociòlegs van classificar la protesta en "dissidència" i "desobediència". En "dissidència" agrupaven l'assistència a Coffehouses, la publicació de diaris de soldats i la participació en manifestacions. En "desobediència" agrupaven insubordinacions, desobeir ordres, sabotatges i indisciplines. Aquestes dues categories es distingien en moviment dels soldats i resistència dels soldats. La primera categoria involucrava més accions verbals i formes articulades d'oposició i, la segona implicava més resposta física i directa. El primer estava en un context el legal i el darrer normalment desafiava l'autoritat legal.

L'estudi va trobar que durant el 1970-1971, un de cada 4 allistats participaven en activitats de dissidents, amb un percentatge igual de participació en actes de desobediència. Els resultats mostraven un 47% de soldats de baixes posicions participant d'alguna forma de dissidència o desobediència amb un 32% involucrats en aquests actes més d'un cop. Si el freqüent consum de drogues s'afegeix com alguna forma de resistència, el percentatge de dissidència, desobediència i consum de drogues arriba al 55%. La meitat dels soldats estaven involucrats en alguna forma d'activitats de resistència.

L'informe mostra que els nivells de dissidència i desobediència eren majors en el Grau E-5²¹ entre aquells prop del final del seu primer termini del servei. Mentre un 25% d'aquells en graus E-1 a E-4 participaven en dissidència almenys un cop, el percentatge entre els primer termini E-5 era d'un 38%. La majoria d'aquests E-5 eren voluntaris per tres anys. La oposició dels soldats va ser molt més concentrada entre voluntaris que entre reclutes.

²⁰ Va ser un centre d'investigació militar civil fundat l'any 1948 per l'exèrcit dels Estats Units.

²¹ Les forces armades nord-americanes ascendeixen per graus, sent l'E-1 el primer rang.

L'anàlisi dels orígens socials dels resistents mostren que els "dissidents" i "desobedients" tenien diferents antecedents socials. Els primers venien d'orígens de classe mitjana i els darrers provenien de famílies de classe baixa. Analitzant els arxius de personal d'uns 1000 dissidents, l'informe descriu el següent: Al voltant de la meitat eren voluntaris. Venien més d'estats del Pacífic que de les regions de l'Est i nord-centrals. Tendien més a haver anat a l'escola que els soldats. En els Army Classification Battery Tests²² van obtenir resultats per sobre de la mitjana.

Els dissidents tendien a ser ben educats i venir de classes mitjanes. Els desobedients tendien a tenir uns orígens menys avantatjosos. L'estudi diu que els més ben educats no participaven en confrontacions directes amb els seus superiors, dels que probablement rebien càstigs, però anaven a coffehouses, assistien a quedades, contribuïen en els diaris clandestins i en altres activitats no castigades. Els no tan ben educats i indisciplinats van causar la majoria dels problemes.

Les forces armades no només van tenir problemes a Vietnam. El gruix de l'armada i el cos de marines van ser enviats a Indoxina, però com mostra Stanton²³, durant aquell temps els Estats Units van tenir una insurrecció a casa. Durant els primers nou mesos de 1967, unes 150 ciutats van patir desordres civils, les més grans a Newark i a Detroit.

La imatge que sorgeix de l'armada és una armada totalment esgotada fins al darrer soldat en lluita. Enfrontada amb una guerra a gran escala a Indoxina i desordres civils massius a casa, l'armada i el Cos de Marines es van estendre més allà del límit. L'armada es va enfrontar a un malson terrible el 1968 segons Stanton. Pràcticament cada unitat militar arreu del món va ser despullada per proveir carn de canó per a Vietnam.

El punt de ruptura es va assolir el 1968 durant l'estela de Tet i l'assetjament de Khe Sanh. La darrera unitat efectiva als Estats Units era la 82ª Airborne a Fort Bragg, Carolina del Nord.

L'armada va ignorar les regles limitant als soldats a un any de tur actiu. Milers de paraigudistes que havien just arribat de Vietnam es trobaren ara de tornada a la jungla. Els soldats van posar un "udol de queixes" i l'armada va donar marxa enrere. Les tropes que

²² Amb la Primera i la Segona Guerra Mundial es va crear la necessitat de fer aquest tipus de proves a les forces armades nord-americanes sobre alfabetització, intel·ligència i altres habilitats. Hi va haver força controvèrsia amb aquestes proves durant la Guerra de Vietnam.

²³ SHELBY, L., Stanton: *THE RISE AND FALL OF AN AMERICAN ARMY. U.S. GROUND FORCES IN VIETNAM, 1965-1973*. Novato: Pressidio Press, 1985.

havien servit a Vietnam tenien l'opció de tornar a casa. Se'ls oferia estar un mes sencer més amb la unitat, però la majoria ho refusaven.

La desintegració de la moral i de la disciplina va minar el cor de la capacitat militar. Stanton ho diu així: *“els problemes disciplinaris resultaren en la desintegració de la cohesió d'unitats i llliscaments operacionals. Al camp, els accidents de foc amistosos es van tornar més freqüents. Hi havia un excessiu nombre “d'accidents” dispersos i llançaments de granades a l'atzar, alguns dels quals van ser fraggings intencionats dirigits als oficials impopulars, sergents i companys allistats.”*²⁴

A l'article *The Collapse of the Armed Forces*²⁵ de Colonel Robert Heintl publicat a “ l'Armed Forces Journal” de juny de 1971 va arribar com una bomba al servei militar. En ell deia que la moral i la disciplina de les forces armades nord-americanes eren més baixes i pitjors que en qualsevol altre moment del segle XX o fins i tot de la història dels Estats Units. Deia que la part de l'exèrcit que encara es trobava a Vietnam estava en un estat proper al col·lapse, les unitats evitaven i es negaven a combatre, assassinaven als seus oficials i suboficials, es drogaven i estaven desanimats, prop d'amotinar-se. Va ser el primer article que parlava d'aquests aspectes desconeguts fins el moment. A partir d'aquest en sorgiren més; Morrin Janowitz²⁶ un any després informava de la crisi que estaven patint especialment les forces de terra nord-americanes.

Stewart Alsop, un periodista conservador proper al Pentàgon, va escriure una editorial en desembre de 1970 descrivint “un creixent sentiment entre els polítics de l'administració de que podia ser una bona idea accelerar la retirada ja que la disciplina i la moral a l'exèrcit nord-americà a Vietnam s'estava deteriorant de forma molt greu”²⁷.

El Cos de Marines, que tradicionalment s'havia vist com una gran força lliure de dissensions, ara estava patint greus dificultats. Al setembre de 1971 Major H. L. Seay²⁸ lamentava que hi havia més problemes dels que mai havien hagut en la història del Cos de Marines. A finals de

²⁴ SHELBY, L., Stanton: *THE RISE AND FALL OF AN AMERICAN ARMY. U.S. GROUND FORCES IN VIETNAM, 1965-1973*. Novato: Pressidio Press, 1985.

²⁵ HEINTL, Robert. The Collapse of the Armed Forces. *Armed Forces Journal*. North American Newspaper Alliance. Juny, 1971, nº 7. <http://msuweb.montclair.edu/~furr/Vietnam/heintl.html>

²⁶ JANOWITZ, Morris. Volunteer Armed Forces and Military Purpose. *Foreign Affairs*. 1 Apr. 1972. Web. 29 May 2014. <<http://www.foreignaffairs.com/articles/24330/morris-janowitz/volunteer-armed-forces-and-military-purpose>>. <http://www.foreignaffairs.com/articles/24330/morris-janowitz/volunteer-armed-forces-and-military-purpose>

²⁷ NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

²⁸ SEAY, H.L. Leadership Through Group Dynamics. *Marine Corps Gazette. Professional Journal of U.S. Marines*. Volume 55, Issue 9. Setembre, 1971. <https://www.mca-marines.org/gazette/1971/09/leadership-through-group-dynamics>

1972, Colonel Heinl²⁹ escrivia sobre els incidents i els motins dins la Marina de Guerra. Mai les tropes nord-americanes havien estat tant agitades com llavors.

Molts militars nord-americanes van refusar lluitar i van escenificar un “quasi moti”. Els soldats nord-americanes van participar en missions de “busca i evita”, assistien a festes on es consumien drogues, desafiaven a la autoritat, amenaçaven als seus comandants, etc. Els oficials van haver-se de preocupar tant dels vietnamites com de les seves pròpies tropes, de les que no es podien confiar.

A la Guerra del Vietnam va ocórrer un fet sense precedents: un moviment d’oposició i resistència organitzat políticament entre les forces armades.

Aquestes organitzacions polítiques van ser molt difícils de mantenir, generalment en menys d’un any desapareixien. Els líders militars intentaren acabar amb l’organització política mitjançant la repressió.

El moviment dels soldats va néixer fruit de la intervenció nord-americana a Vietnam. Abans de l’ofensiva del Tet l’oposició a la guerra de Vietnam entre les forces armades era limitada, reduïda i aïllada. El primer incident conegut es va donar el 1965 quan el tinent Henry Howe del Fort Bliss va participar en una petita manifestació civil a El Paso³⁰.

Al 1967 els líders del moviment per la pau van voler transmetre els sentiments anti-guerra a les files, fet que seria molt important i efectiu per a l’acció política. Aquest primer intent es va portar a terme a finals de 1967 amb el moviment dels *coffeehouse* dels soldats. El fundador del primer projecte de *coffeehouse* va ser Fred Gardner, un escriptor convençut de que els soldats eren infeliços amb la seva vida militar i això era una alternativa a les barraques, independent d’aquestes on podien intercanviar idees lliurement sobre la guerra i l’armada. Aquest primer *coffeehouse* després d’estar oberts uns mesos, rebia un promig de 600 soldats per setmana i es començaren a fer activitats anti-guerra. Amb el temps es van anar fundant més *coffeehouse*. En general, tots ells van tenir bastants problemes legals i alguns, fins i tot, van patir atacs.

Els diaris dels soldats van esdevenir una forma d’expressió política en oposició a la guerra fonamental, entre les forces armades. A la primavera del 1971 hi havia uns 144 diaris clandestins publicats o dirigits a les bases militars nord-americanes³¹. El març de 1972 n’hi

²⁹ HEINL, Robert. The Collapse of the Armed Forces. *Armed Forces Journal*. North American Newspaper Alliance. Juny, 1971, nº 7. <http://msuweb.montclair.edu/~furr/Vietnam/heinl.html>

³⁰ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.

³¹ Segons el Coronel Robert Heinl.

havia uns 245³². Sembla ser que el total de diaris d'aquesta mena durant la Guerra de Vietnam va ser d'uns 300³³.

Un dels primers d'aquests diaris va ser *Vietnam GI*, publicat a finals de 1967 i distribuïts per nombroses localitats. Milers de soldats van rebre aquest diari. Probablement, un dels primers diaris publicats únicament per soldats va ser *Act*, al gener de 1968 a Paris.

Durant l'era de Vietnam van anar apareixent organitzacions civils radicals que van jugar un paper molt important ajudant a sostenir els expedients de dissidència. Entre aquests cal destacar el *Student Mobilization Committee* i el *Young Socialist Alliance*. Aquestes dues organitzacions van dirigir el desenvolupament d'organitzacions de soldats en un gran nombre de bases. Potser, l'incident més famós sobre la dissidència dels soldats va ser el cas del "*Fort Jackson 8*"³⁴. El grup West Coast Counseling Service a la seva oficina de Monterey va ajudar en els seus primers sis mesos en uns 700 casos, a uns 120 soldats a obtenir objector de consciència o altres tipus de baixes. Combinava assessorament legal i suport polític, va jugar un paper important en el desenvolupament del moviment dels soldats a l'Est.

Van aparèixer grups polítics per un creixent nombre de bases del país. Les noves organitzacions van sorgir com unes de les forces més dinàmiques entre el moviment per la pau a Amèrica i durant les accions de Vietnam Moratorium a la tardor de 1969³⁵.

A la primavera del 1970 les organitzacions dels soldats van proliferar i es feren més fortes. alguns grups es van centrar en crear un moviment de soldats a nivell nacional. Això va tenir èxit el dia oficial de les Forces Armades de 1970, tradicionalment un dia per honorar els militars. Hi van haver nombroses manifestacions, disturbis, etc. en nombroses bases americanes. Aquests fets, el 16 de maig, van tenir un gran impacte en la comunitat civil. Alguns grups van començar durant aquelles dates, altres va incrementar la seva participació.

Mentre que un creixent nombre de soldats van articular la seva oposició als serveis militars i amb mètodes normals com demostracions, peticions, etc. altres ho van fer de formes menys

³² Segons el Departament de Defensa dels Estats Units.

³³ Veure l'Apèndix B de CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.

³⁴ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. Aquí s'explica l'incident detalladament.

³⁵ La marxa de Moratorium a Washington va atraure prop de mig milió de manifestants. Els esdeveniments de Moratorium l'any 1969 van donar un impuls i una legitimitat sense precedents al moviment anti-guerra. El president Nixon, més tard, a les seves memòries va admetre que els esdeveniments de Moratorium van tenir un efecte directe en la política dels Estats Units. Aquestes protestes van prevenir a Nixon de portar a terme una escalada militar contra Vietnam del Nord. Aquestes mobilitzacions de Moratorium van tenir el seu eco a Vietnam.

sofisticades, a vegades de forma violenta. Això va ser així sobre tot entre els reclutes de les presons militars. Durant el període de la Guerra de Vietnam moltes de les majors presons militars van viure alguna mena de rebel·lió que, en molts casos, van concloure amb danys mobiliaris o lesions. Els presoners militars es van triplicar durant la guerra, a finals de 1969 eren uns 7000 (la majoria negres). La gran part d'aquest creixement estava causat per l'oposició al servei militar i a la missió nord-americana a Vietnam. El 1970 es va mostrar que el 80% dels reclutes de presons militars estaven acusats d'AWOL. Un 58% havien estat detinguts en confinament preventiu.

La presó militar de *Camp Pendleton brig* tenia la reputació de ser la més opressiva i a la que ocorrien més rebel·lions de tot el país. En aquesta presó al 1969 hi havia 150 soldats més dels que hi cabien (750 hi cabien, n'hi havia 900). A banda d'aquí, hi van haver aixecaments violents a moltes bases, normalment originades prop de casernes de tropes, anomenades per les autoritats militars "disturbis racials".

La majoria de mesures introduïdes per pal·liar la crisi van arribar massa tard i van ser inadequades.

Un clar exemple de la força del moviment dels soldats va ser el ràpid creixement de la organització a Fort Lewis. El suport civil va créixer el que va ajudar a mantenir l'activitat política. Aquesta ajuda va provocar noves organitzacions a finals de 1970. El *United States Servicemen's Fund* durant el 1970 va aconseguir 150.000 dòlars per donar suport al moviment dels soldats. El nombre de civils treballant directament amb soldats directament a nivell local va augmentar. Algunes d'aquestes organitzacions eren imperialistes i s'oposaven a la política nord-americana.

El moviment dels soldats va assolir el seu apogeu a la primavera de 1971. La creixent insurgència anti-militar dintre la nació, evident en un augment massiu en la acció civil de pau i l'emergència dels *Vietnam Veterans Against the War*³⁶, va encendre una resistència dels soldats intensa.

El centre amb activitat anti-guerra més destacat en aquell moment va ser el Washington, D. C. operant fora del coffeehouse *DMZ*, on els soldats publicaven el diari *Open Sighst* i van establir una xarxa d'organitzadors en bases locals.

³⁶ Dedico un apartat exclusivament als *Vietnam Veterans Against the War*.

El 3 de maig hi va haver una manifestació important no només a Washington, sinó a diferents bases de tot el país. En algunes unitats de bases de soldats es van fer actes de boicot i actes menors de resistència. Aquestes manifestacions no van triomfar en el seu objectiu de interrompre les operacions de les bases, però si va mostrar signes de la creixent militància en el moviment dels soldats.

El dia de les Forces Armades del 1971 també va ser un dia de protestes coordinades de molts soldats en bases diferents. Hi van haver 19 reunions polítiques en diferents bases, incloent nou bases de forces aèries i de la marina de guerra. Les accions de soldats més destacades del dia van ocórrer a Fort Lewis, Fort Bragg, Fort Bliss i a Fort Hood. Els disturbis dels soldats van continuar en les setmanes posteriors del dia de les forces armades.

A finals de 1971 es va realitzar un documental sobre els soldats dissidents. Es va escollir Fort Hood com a tema d'investigació. El 20 de desembre de 1970 hi van haver aixecaments a la presó de Fort Hood.

A mesura que menys homes es van enfrontar a l'amenaça dels combats i el nombre de serveis es va reduir, el moviment dels soldats van canviar el focus de la guerra i l'imperialisme cap a les condicions de vida dels allistats.

Les accions del *The Veteran Day*³⁷ van marcar el final de l'era de les manifestacions contra la guerra entre les forces de terra. Així com el rol de l'armada a Vietnam va minvar i els nivells de mà d'obra allistada va caure, el moviment de resistència va entrar en un nou període de dificultats. A la tardor de 1971, la evolució de l'estratègia de la guerra aèria i la naturalesa canviant del servei allistat van començar a alterar el moviment dels soldats, reduint el nivell de soldats participant i forçant a molts grups a buscar noves direccions polítiques. El Fort Hood United va assumir un rol important, demostrant que una acció política podia ser sostinguda en un "temps de pau" a l'armada si es centraven en les males condicions de vida dels allistats. Al novembre de 1971 el Fort Hood United va començar a combatre amb major esforç contra les polítiques discriminatòries i es va unir a noves organitzacions de negres activistes.

L'hivern de 1972 va marcar el declivi de l'organització dels soldats a l'armada. A la primavera d'aquell any, alguns grups ja havien desaparegut i a algunes bases ja no hi havia protestes (Fort Huachuca, Fort Bliss, Fort McClellan, Fort Jackson). Però, a l'abril de 1972, el declivi de les protestes anti-guerra entre els soldats va ser interromput per l'intensiu bombardeig de

³⁷ És el dia oficial de festa als Estats Units per honorar a la gent que ha servit a les Forces Armades dels Estats Units.

Vietnam del Nord per part dels nord-americans. En algunes hi va haver un breu ressorgiment de l'activitat en massa.

Tot i l'escalada de la guerra aèria, la tendència general a la dissidència en l'armada estava a la baixa.

Algunes de les causes en la transformació del moviment dels soldats van ser les següents: la "fi" de la guerra, el declivi dels nivells de mà d'obra allistats (que va reduir la mida de l'armada prop d'un 50% en tres anys), les reformes extensives en els voluntaris a l'armada i la supressió de moltes costums de la vida militar. Però la causa principal del declivi va ser la decisió del Pentàgon al desembre de 1971 de permetre a milers de soldats de baix rang d'agafar la baixa. A més, l'armada va anunciar que les tropes que retornaven d'ultramar amb un servei de menys de sis mesos només necessitaven demanar una baixa honorable. Per molts soldats descontents això va ser com un somni fet realitat. Es van apressar a demanar la baixa, el que va provocar la reducció dels nivells de mà d'obra a l'armada. Molta d'aquesta gent afectada, els veterans de Vietnam i gent que havia estat un temps breu, van ser aquells amb més compromís polític, això va incidir en la creació de noves organitzacions polítiques de soldats. Així com el moviment entre les forces de terra van reduir la resistència en l'armada, el moviment va continuar creixent entre els pilots i els mariners.

Molts van pensar que amb la retirada de Vietnam i el signament dels acords de París acabaria la oposició política dintre dels rangs. El 1973 encara sobrevivia la resistència i, en alguns llocs, fins i tot es va incrementar durant aquest any. El nombre d'organitzacions actives i de diaris va caure d'uns 100 el 1971 a uns 30 a mitjans del 1973. A més, el moviment dels soldats va experimentar un canvi en l'èmfasi política. Ara els seus interessos estaven en canviar les condicions del dia a dia: la repressió, el racisme i el sistema de justícia militar, van ser el principal focus de la continuació de la resistència.

A principis de 1972 el *Fort Lewis-McChord AFB GI Alliance* va ser un dels primers grups en expressar aquest nou èmfasi alterat, inaugurant una campanya de millora de les vivendes fora de la base. El *GI Union* a Fort Bragg, després d'un període de frustració els primers mesos de 1972, van voler millorar les seves condicions de vida. Cap d'aquests projectes van produir resultats espectaculars ni van atreure suport de masses, però van ser importants indicacions del nou gir del moviment dels soldats i van mostrar com l'activitat política podia ser sostinguda en "temps de pau".

El mateix tipus de preocupació al voltant de les condicions de vida va aparèixer dintre la Marina de Guerra. Després de signar els acords de pau a la Marina de Guerra es van trobar amb el mateix problema per les males condicions als vaixells.

La justícia militar va rebre crítiques quan el moviment dels soldats va fer un gir cap a dintre. El resultat va ser una lluita pels drets dels soldats. Un dels primers grups en articular aquesta consciència creixent va ser *Defense Committee* a Norfolk. Es va centrar en proveir assistència legal als militars i mobilitzant la pressió contra unes perilloses condicions de treball. A través del dia *Grapes of Wrath* el comitè va establir seccions locals en unitats individuals i vaixells per l'àrea de Tidewater³⁸. Durant el 1973 el concepte de Comitè es va propagar per les bases de la Costa Est i, a finals d'any, van aparèixer Comitès similars a Portsmouth, Philadelphia, Newport, Jacksonville i a Charleston.

A l'estiu de 1972 el Fort Hood United Front va començar una campanya amb l'objectiu d'alterar el sistema i democratitzar la justícia militar. Van enviar una petició al Congrés. La campanya va ser un èxit, van aconseguir unes 800 signatures en menys de dos setmanes. Altres organitzacions van copiar la idea. Els grups de soldats van assolir més consciència sobre la justícia.

El moviment de resistència dels soldats va començar directament amb el conflicte de Vietnam i va seguir la seva evolució.

❖ *La revolta a la Marina de Guerra*

La resistència dins la marina de guerra va començar durant les primeres etapes de la intervenció a Vietnam, però quan va començar amb força i en massa va ser el 1971. El primer incident anti-guerra conegut a la marina de guerra va ser a l'octubre de 1967. Un dels primers diaris anti-guerra de la marina de guerra, *OM*, va aparèixer a Washington el 1969.

Una de les primeres organitzacions de militars a la Marina de Guerra va ser a San Diego el *Movement for a Democratic Military*. El 16 de maig de 1970, el grup va patrocinar un míting el Dia de les Forces Armades a prop de la base.

³⁸ És la porció oriental de l'estat de Virginia.

Mentre que la majoria de la resistència entre els rangs i les files dins les forces militars venia dels allistats, una certa quantitat d'oposició política provenia entre oficials subalterns. El principal vehicle organitzatiu per això va ser el *Concerned Officers Movement*, fundat a Washington la primavera de 1970. L'organització va fer una campanya contra els crims de guerra, conseqüència dels crims en la matança de Mai Lai.

A la primera meitat del 1971, l'espatllament de l'armada a Vietnam va forçar al Pentàgon a accelerar la seva política d'acabar la guerra i substituir les forces de terra per les de la marina de guerra i les forces aèries. La tàctica va ajudar a prevenir el complet col·lapse de l'armada, però va provocar un salt en la resistència dintre la Marina de Guerra. Els allistats van anar muntant una campanya d'oposició política. El dia de les Forces Armades de 1971 hi van haver protestes prop de les cinc bases principals de la Marina de Guerra, mentre que l'any anterior només havia estat una.

Així com el paper de la Marina de Guerra va anar-se fent més important, a la primavera de 1971, diversos activistes van començar una campanya contra la contrainsurgència, la missió de *Constellation*³⁹. També una ample coalició, coneguda amb el nom de *Harbor Project* van crear una obra educadora dirigida a mobilitzar oposició entre els vaixells més importants que havien de partir a l'octubre. L'incident de *Constellation* va crear escàndol entre els soldats.

El *Harbor Project* va ser important per generar consciència pública sobre el rol creixent de la marina de guerra en la guerra aèria i preparant el terreny per seguir més accions, el que va ser conegut amb el nom del moviment *SOS*⁴⁰.

Les protestes dels portaavions gegants, tres dels grans vaixells de guerra de la marina de Guerra dels Estats Units, van senyalar que un estat de rebel·lió s'estava gestant dins de la flota i que la creixent dependència de les operacions navals a Vietnam es trobaria amb una forta oposició interna a Vietnam.

El ritme creixent de l'activitat de la guerra aèria i de la marina de guerra va explotar en una mobilització a gran escala amb l'expansió massiva del bombardeig i la col·locació de mines als ports del Vietnam del Nord a l'abril de 1972. L'administració de Nixon va respondre alliberant

³⁹ A finals del 1972 al portaavions *Constellation* va tenir lloc el que van anomenar un motí avortat.

⁴⁰ *Stop Our Ships/Support Our Sailors: Para els nostres vaixells/Ajuda els nostres mariners.*

els lluitadors de l'ofensiva de Pasqua⁴¹ canviant la naturalesa de l'envolucrament de la Marina de Guerra.

Els homes de la Marina de Guerra es van trobar al centre de l'activitat de la guerra, on no s'haurien esperat mai estar. El resultat va ser una major resistència i aixecaments.

Hi van haver molts dissidents entre els marines. Aquests dissidents van rebre molta ajuda en l'establiment i organització de centres en dos dels majors ports de la Setena Flota.

Entre la Marina de Guerra, els militars van estar cada cop més intranquils amb les condicions opressives causades per la mobilització dels recursos de la flota per un missió impopular a Indoxina.

Molts vaixells van ser desplegats sense la suficient atenció de seguretat ni les condicions adequades. Quan la mobilització de la Marina de Guerra es va propagar, la resistència dels allistats va començar a centrar-se en el deteriorament de les condicions de treball dins de la flota. La consciència dels marines per la seva seguretat al mar es va enredar amb el gran esforç de la guerra a Indoxina i va donar lloc a protestes contra les condicions que baix altres circumstàncies podrien haver estat suportables però el propòsit de bombardejar Vietnam va ser vist com intolerable. Van aparèixer també protestes anti-guerra en petits vaixells a l'Oest del Pacífic.

La Marina de Guerra ha estat tradicionalment la branca més racista de les forces armades. A principis de 1971 només un 5% d'ells eren negres (entre els oficials era un 1%). Un canvi en la política de la Marina de Guerra va canviar la composició d'aquesta; al 1972 els reclutes negres eren ja un 12%, però en condicions dolentes, el que va provocar que en els darrers mesos del mateix any hi haguessin nombrosos aixecaments provocats per negres. El cas més dramàtic és el que va ocórrer a l'Oest del Pacífic els dies 12 i 13 d'octubre al portaavions nord-americà *Kitty Hawk*.

Per cada Marine que parlava molts d'ells suportaven el moviment de forma silenciosa, per evitar les conseqüències de la repressió militar. Molts dels allistats van expressar la seva amargura amb actes de ruptura. Per alguns, el sabotatge va ser una forma espontània de

⁴¹ Atac militar llençat per Vietnam del Nord contra Vietnam del Sud al 1972.

reacció contra les polítiques dels comandants o les accions del govern. Per altres, el sabotatge va ser la forma més efectiva de resistència. Amb l'increment de la oposició a la guerra de l'aire, els actes de sabotatge van créixer.

Durant l'any fiscal de 1971 la marina va informar al Congrés de l'existència de "488 investigacions per danys o intents de causar danys, de les quals 191 per sabotatge, i 135 per incendi premeditat"⁴².

Un dels primers actes de sabotatge coneguts durant la Guerra de Vietnam va ocórrer el 26 de maig de 1970 en el destructor U.S.S. Anderson a San Diego. El nivell de sabotatges va créixer durant el 1972 amb l'escalament de la participació de la Marina de Guerra a Indoxina. Al juliol de 1972 es va assolir una situació de crisi, en tres setmanes van quedar dos portaavions fora de servei per culpa dels atacs soferts des de dintre. El 10 de juliol de 1972 un foc massiu va espatllar el carregador *U.S.S. Forrestal* a Norfolk. L'incendi es va estendre per les casernes de l'almirall i van danyar el centre radar de la nau, els costos dels danys van ascendir a 7 milions de dòlars. Aquest incident va ser l'acte més gran de sabotatge de la història naval. Jeffrey Allison va ser declarat culpable i sentenciat a cinc anys de presó.

A finals de juliol va ocórrer un altre gran acte de sabotatge al portaavions *U.S.S. Ranger* a Alameda (Califòrnia). Els costos dels desperfectes van ser 1 milió de dòlars i tres mesos i mig de reparacions⁴³.

El sabotatge va ser un problema creixent dins de la Marina de Guerra durant la guerra de l'aire. La Marina de Guerra va fer 488 investigacions d'intents de danyar o de danys durant l'any fiscal 1971, els resultats foren els següents: 191 actes de sabotatge, dels quals 135 per incendis provocats i 162 per destrucció il·legal. El problema es va tornar tan seriós que la Marina de Guerra va començar un programa de monitoratge de la maquinària sensible a bord de buc amb càmeres de televisió. Els oficials top de la Marina de Guerra han parlat obertament sobre els problemes.

⁴² NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

⁴³ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.

El *House Committee* va fer un informe dels incidents de la Marina de Guerra. El sabotatge i la resistència dels negres van impedir a la tardor de 1972 portar a terme les seves missions.

A finals de 1972 el Pentàgon va respondre a la nova rebel·lió dins els rangs recorrent a l'expedient de baixes massives. 3000 Marines van ser donats de baixa i altres 3000 van ser identificats per a la alliberació els mesos següents. La política de baixes massives juntament amb la desmobilització de la flota després dels acords de pau de gener, van alleujar la pressió dintre la Marina de Guerra i van rebaixar el nivell de resistents. Però, els canvis de cap manera van acabar amb el moviment entre els Marines. Els aixecaments de negres i la organització política van continuar en un període d'alt al foc.

❖ *La revolta entre les Forces Aèries*

Les Forces Aèries sempre han gaudit d'una posició especial entre les branques de les forces militars. Generalment mai han tingut dificultats d'assolir les quotes d'enllistament. La resistència dels pilots mai ha sigut tant penetrant com la dels de l'armada, la Marina de Guerra o el Cos de Marines. Això té molt a veure amb la comparativa manca d'opressió dintre les Forces Aèries. L'entrenament és menys deshumanitzador, el treball és més tècnic i interessant i les condicions generalment són més còmodes que a les altres branques de l'armada. També és important la naturalesa abstracte de la tecnologia de guerra. Només una minoria de pilots estan embrollats en operacions de combat i fan molta feina de manteniment i preparant aeronaus. Els bombardejos i les seves víctimes mai es troben. Els pilots no estan forçats a suportar les dificultats que suporten la infanteria i els mariners al mar.

Malgrat això, el moviment dels soldats va arrelar dins les Forces Aèries, va anar creixent en relació amb el rol dels serveis a la guerra. En efecte, la resistència en les Forces Aèries es va donar per ser una major restricció en el bombardeig nord-americà d'Indoxina, forçant al Pentàgon a limitar les operacions aèries en la etapa final de la intervenció nord-americana.

A les Forces Aèries el moviment dels soldats apareix per primer cop al 1969 i 1970 amb un punyat d'organitzacions amb un involucrament poc massiu. Dos dels primers grups van ser *United Servicemen's Action for Freedom* a Wright-Patterson AFB a Ohio i, *GIs United Against the War*, publicadors de *Aerospaced* a Grissom AFB a Indiana.

La majoria del suport del moviment dels soldats va continuar centrat a l'armada, amb poc reconeixement del potencial de resistència dins les Forces Aèries.

Com en els altres serveis, els pilots negres van ser els més actius políticament i resistents a les Forces Aèries. Els negres a les Forces Aèries es van veure forçats a defensar els seus interessos creant organitzacions exclusives per negres. A finals de 1970, el *Air Force Times*⁴⁴ va conèixer l'existència d'uns 25 grups culturals negres, alguns d'ells relacionats amb la lluita contra la repressió i contra la discriminació.

Hi van haver diversos actes violents en bases aèries durant la Guerra de Vietnam: a Travis, AFB el maig de 1971 va ser una destacada. Va ser la revolta massiva més gran de la història de les Forces Aèries. El Pentàgon de seguida va enviar consellers a la base per a intentar prevenir més resistències. En efecte, la militància dels negres es va incrementar entre 1971 i 1972, les Forces Aèries van inaugurar extensives "relacions humanes" establint un programa d'harmonia racial i consells d'assumptes minoritaris a prop de cada base més gran al món. Aquestes reformes van tenir poc impacte, no van fer res per alterar l'arrel del problema del racisme a les Forces Aèries. Els negres van continuar organitzant confrontacions racials en altres bases amb un nou sentit de determinació i força col·lectiva.

La resistència en les Forces Aèries va assolir el seu apogeu durant la guerra aèria a Indoxina. Com a la Marina de Guerra, el gran creixement en el bombardeig nord-americà en les darreres etapes de la guerra van produir una major oposició política interna. A principis de 1971, hi havia uns deu diaris de soldats circulant dintre les Forces Aèries, però a la primavera de 1972 ja n'hi havia més de 30. El nombre de dissidents entre pilots va créixer en relació al rol del poder aeri en la intervenció a Indoxina.

Els veterans de Vietnam i altres polítics activistes van connectar amb el creixent nombre de resistents en les Forces Aèries i sovint, amb l'ajuda del USSF⁴⁵, van establir diaris i van organitzar centres en nombroses bases.

A l'octubre de 1971 les protestes dins les Forces Aèries van ser evidents. Al 1972, el canvi de la naturalesa de la guerra va modificar significativament el moviment dels soldats. Van aparèixer nous grups polítics a les bases de les Forces Aèries. Juntament amb el creixement d'infraccions

⁴⁴ Canal militar nord-americà.

⁴⁵ United States Special Forces.

disciplinàries, l'acceleració dels AWOL i dels radis de deserció, l'expansió del consum de drogues, el creixent moviment polític d'oposició va marcar el període com el més turbulent de la història de les Forces Aèries. Per cada escalada de bombardeigs a Vietnam, els pilots responien amb protestes.

El bombardeig massiu durant l'ofensiva de Pasqua de 1972 va provocar una onada de protestes intensiva, amb manifestacions i mítings quasi diàriament en dotzenes de bases arreu del món.

La resistència dins les Forces Aèries va continuar fins l'estiu de 1972, però a partir d'allí va anar disminuint progressivament amb la reducció d'operacions aèries a Indoxina i l'adveniment de negociacions de pau. El declivi de les protestes es va reservar temporalment al desembre de 1972 a causa de que l'administració de Nixon va decidir bombardejar aèriament els centres de població nord-vietnamites.

La resistència als atacs a Cambotja va socavar les capacitats de les forces militars nord-americanes i va forçar a les Forces Aèries a reduir les operacions de combat. A finals de maig de 1973 el Pentàgon va anunciar que les missions B-52 a Cambotja es reduïen un 40%. La oposició dels pilots va ajudar a frenar la fúria de la guerra aèria a Cambotja.

❖ *Fraggings*

“Fragging” era una paraula nova encunyada del lèxic de la resistència i la desesperació dels soldats, que fa referència a un atac amb granades de fragmentació. Fragging descrivia l'ús d'una bomba de fragmentació per a llançar-la a la tenda d'algun oficial o sergent sanguinari que portava a homes en patrulles perilloses. Era una forma de disciplinar als oficials. Els fraggings va ser una forma de resistència dels soldats nord-americans.⁴⁶

“L'objectiu del fragging no era matar, sinó deixar de fer-ho”⁴⁷. La majoria dels fraggings tenien l'objectiu eliminar les pràctiques abusives dels comandants.

⁴⁶ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. Es citen nombrosos exemples de fraggings.

⁴⁷ NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

A Vietnam, els fraggings començaren el 1969. Però va anar creixent any rere any. Segons una estadística oficial hi van haver entre 800 i 1000 intents de fragging en les forces armades nord-americanes a Vietnam. Segons l'exèrcit hi van haver 563 fraggings entre 1969 i 1970, i entre 1969 i 1972 hi van haver 363 consell de guerra per aquest motiu. Segons una estadística, el 80% d'aquests fraggings tenien com a objectiu a oficials i suboficials. La major part van provocar ferides, no morts.⁴⁸ Per finals de juliol de 1972, quan les darreres tropes nord-americanes estaven sortint de Vietnam, el nombre total d'incidents assolia els 551, amb 86 soldats morts i uns 700 ferits.

El 80% de les víctimes dels atacs eren oficials no comissionats. Aquestes estadístiques estan probablement minimitzades, ja que no inclouen disparats amb armes de foc. Aquests fets indiquen una armada en guerra.

Els oficials més entusiàstics, ansiosos de posar els seus homes en batalla, sovint van ser víctimes dels assalts per part dels seus homes. Stanton⁴⁹ revela que després dels deu dies sagnants de la batalla de Hamburger Hill⁵⁰ al maig de 1969, les tropes amargades van col·locar un avís al seu diari oferint una recompensa de 10.000 dòlars per realitzar fraggings als oficials encarregats.

Segurament els fraggings van ser més freqüents del que ha dit el Pentàgon. Aquestes estadístiques només inclouen assalts amb explosius, quedant fora un gran nombre de disparats amb armes de foc, el que probablement va ser bastant freqüent. Probablement, els assalts contra els comandants durant la Guerra de Vietnam van ser milers.

En la taula a continuació es donen dades sobre incidents de fraggings confirmats⁵¹:

Any	Nombre d'assalts	Morts
1969	96	39
1970	209	34
Els primers onze mesos de 1971	215	12

⁴⁸ NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

⁴⁹ SHELBY, L., Stanton: *THE RISE AND FALL OF AN AMERICAN ARMY. U.S. GROUND FORCES IN VIETNAM, 1965-1973*. Novato: Pressidio Press, 1985.

⁵⁰ Batalla entre els Estats Units i Vietnam del Sud contra les forces de Vietnam del Nord que va tenir lloc entre el 10 i el 20 de maig de 1969.

⁵¹ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.

La gran majoria dels assalts de fragging van estar dirigits contra les autoritats militars. Entre gener de 1969 i agost de 1970, de les 435 víctimes de fragging identificades, el 80% eren oficials i NCOs (Non-Commissioned officer)⁵².

Jonathan Neale no dubta de que la forma més fàcil d'assassinar als oficials als exèrcits és disparant-los mentre patrullen; segurament això va ocórrer a Vietnam amb freqüència⁵³.

El més probable és que més de mil oficials i suboficials fossin assassinats pels seus propis homes⁵⁴.

Al 1970, molts comandaments a Vietnam semblaven sentir que molts alistats a les forces armades nord-americanes no podien ser de fiar amb armes i van començar una política de restringir l'accés a rifles i a artefactes explosius.

Molts comandants van desarmar els seus homes per tal d'evitar els fraggings⁵⁵. Això però tenia altres conseqüències; trencava el rol dels Estats Units a Vietnam. L'armada era incapaç de funcionar com una veritable força armada.

A principis del 1970 els problemes morals començaven a crear greus dificultats: els soldats evitaven entrar en combat freqüentment, l'elevat consum de drogues entre les tropes, els fraggings s'estaven propagant ràpidament, els soldats volien la fi de la guerra i aconseguir més llibertats, etc.

Els fraggings van ser una eina essencial per a la democràcia dels soldats. Era la manifestació final de l'espatllament de la missió nord-americana a Vietnam. Els fraggings implicaren la total fallida de la disciplina, la depressió moral, el sentiment de frustració i de confusió, la pèrdua d'objectius i de l'esperança. Un cop que un oficial era intimidat amb l'amenaça del fragging deixava de ser útil a l'exèrcit ja que no podia portar a terme les ordres⁵⁶. Els fraggings, òbviament van alterar el funcionament de les forces armades nord-americanes a Vietnam.

⁵² Estadístiques de la *House Appropriations Defense Subcommittee*.

⁵³ NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

⁵⁴ NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

⁵⁵ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. Per observar exemples de comandants que van restringir l'ús de les armes als seus soldats.

⁵⁶ NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

❖ *Evitant entrar en combat*

Una de les formes més comuns de protesta per part dels soldats a Vietnam en contra de la guerra, va ser evitant entrar en combat. Actes menors d'aquest tipus es van donar amb freqüència.

Els fragging i l'evitar combatre anaven junts. Si els soldats no lluitaven s'enfrontaven a l'amenaça de ser disparats o d'anar a un consell de guerra. Si un soldat volia parar la guerra i seguir viu, havia d'estar disposat a disparar als seus oficials ja que els seus oficials estaven disposats a disparar-lo a ell⁵⁷.

A partir de 1970 els soldats van deixar de lluitar i el Pentàgon estava desesperat per treure les tropes de Vietnam.

El primer incident de motí massiu conegut data del 26 d'agost de 1969. El primer rebuig d'ordres públic a Vietnam data del 30 de juny de 1966 quan tres soldats van dir que no podien participar d'una guerra immoral⁵⁸.

Segons el codi militar, els motins en temps de guerra podien ser castigats amb pena de mort, en el cas anterior ningun d'ells va ser castigat amb aquesta.

Probablement un dels motins més significants de tota la Guerra de Vietnam es va donar al març de 1971 durant la invasió de Laos per part de Vietnam del Sud. En aquest moment l'armada nord-americana ja es trobava en un estat avançat de declivi. El motí el van portar a terme soldats de la Tropa B del primer esquadró quan el Capità Carlos Poveda els va ordenar moure's els soldats no ho van fer. Els hi van demanar els noms dels soldats desobedients i 53 d'ells es van oposar a donar-se'ls. El capità Carlos Poveda va ser rellevat del comandament⁵⁹.

Els refusaments de combats es van donar amb molta freqüència i la majoria d'aquests van acabar sense càstig per als soldats, simplement van negociar amb els seus comandants.

⁵⁷ NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

⁵⁸ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.

⁵⁹ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.

Gràcies a aquests refusaments l'efectivitat de l'armada com a força de lluita estava en dubte. Aquests motins eren signes del col·lapse que estava patint l'armada nord-americana.

També va ser devastador per a l'efectivitat de l'armada el darrer estat d'espatllament quan els soldats van deixar d'obeir ordres de lluitar. En la darrera part de la Guerra de Vietnam, aquests motins van ocórrer amb freqüència. Cortright, fent recerca pel llibre de *Soldiers in revolt* va documentar deu incidents principals de rebutjar entrar en combat, encara que sospita que n'hi hagueren més. Stanton va trobar evidències; el seu llibre confirma que desobeir ordres de combat va ser freqüent⁶⁰. En la elit 1^a Cavalry Division hi van haver 35 refusaments de combat durant el 1970. Alguns d'aquests incidents van involucrar unitats senceres. Si altres brigades i divisions a Vietnam tinguessin nivells de refusament de combats similars, el nombre total d'aquests refusaments ascendiria a cents. Aquestes dades no inclouen els segurament més freqüents incidents d'evitar combatre, en el que les unitats evitaven conscientment entrar en combat amb els enemics. Això significa que quan els comandants enviaven forces a combatre, no només s'havien de preocupar de que farien els enemics, sinó també de que no farien les seves tropes.

❖ *Els soldats negres*

La forma més consistent de resistència dels alistats al llarg dels anys ha estat la lluita dels militars negres contra el racisme.

La resistència dels negres durant l'era de Vietnam pot ser vista com l'extensió i intensificació de la lluita històrica d'una minoria de militars per la part que els hi correspon de les llibertats que havien defensat.

Els soldats negres van ser els que més es van revoltar a Vietnam. Aquests foren els líders de la resistència dels soldats, causant greus problemes als comandants nord-americans.

El primer acte de rebel·lió de negres públic data del juliol de 1967 durant l'aixecament del ghetto de Detroit⁶¹. Els disturbis ocasionats pels negres a Vietnam ja havien començat de forma seriosa a l'estiu de 1968. Al mes d'agost d'aquest any es donaren dos de les grans

⁶⁰ SHELBY, L., Stanton: *THE RISE AND FALL OF AN AMERICAN ARMY. U.S. GROUND FORCES IN VIETNAM, 1965-1973*. Novato: Pressidio Press, 1985.

⁶¹ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.

rebel·lions a les presons dirigides per soldats negres. les condicions opressives foren l'arrel d'aquests aixecaments.

Així com el nacionalisme dels negres va créixer, els negres van protagonitzar actes similars d'insubordinació com els protagonitzats pels soldats blancs, per exemple, evitar combatre. A Vietnam el creixement de l'orgull negre va crear grups de solidaritat entre negres, dos exemples d'aquets "*Black Liberation Front of the Armed Forces*" i "*Black Brothers Union*".

L'armada nord-americana va haver de lluitar contra les guerrilles vietnamites a la selva alhora que tenia una altra lluita entre les seves files. La tensió provocada per la resistència dels soldats negres va ser un factor clau en el debilitament de les forces armades nord-americanes a Vietnam.

Els militars negres eren desproporcionalment assignats a posicions de baixa habilitat. Al 1971 els soldats negres representaven un 12'1% de tots els allistats, constituïen el 16'3% dels especialitats de combat i un 19'6% dels de posicions de subministrament. Dintre de les unitats de combat de primera línia la participació dels negres és encara més alta.

A Vietnam, a moltes unitats d'infanteria el 20% eren negres, en unitats de paracaigudistes arribaven a ser el 50%. En canvi, els negres només representaven el 4'9% en els treballs electrònics.

La base de molta d'aquesta discriminació és de base cultural i racial dels tests de qualificació militar. Els tests "*Armed Forces Qualification Test*"⁶² eren discriminatoris. En ells es preguntava més de cultura que sobre la intel·ligència vertadera. Això provocava que els negres fossin col·locats en posicions baixes en l'exèrcit, encara que obtinguessin el mateix resultat, els negres solien ocupar posicions més baixes que els blancs.

En l'àrea de promoció, funcionava igual. Les possibilitats de promoció solien ser en les posicions amb més habilitats. En les posicions baixes de l'exèrcit, les que solien ocupar els negres, les possibilitats de promoció eren menors.

També sofriren discriminació els porto-riquenys i els chicanos al servei militar. Eren considerats maldestres i ocupaven les pitjors posicions. Es a dir, van patir la mateixa discriminació que els negres, encara que eren classificats amb el nom de "*Caucàsics*".

⁶² S'utilitzen per determinar la qualificació bàsica per a l'allistament.

El sistema de justícia militar va ser molt més opressiu amb les minories. Els negres solien rebre el doble de càstig que la mitjana dels blancs per ofenses, faltes de respecte i gestos provocants (normalment els blancs ho podien dir o fer sense rebre cap tipus de càstig). Els consells de guerra també es van apilar contra els negres.

Els negres constituïen menys de l'1% de tots els advocats militars.

El confinament preventiu era un dispositiu clau pel qual els comandants imposaven càstigs discrecionals i es desfeien dels indesitjables. La informalitat dels procediments van involucrar una falta de garanties judicials convidant a un freqüent abús i deixant una ampla discriminació racial. Al 1971 el 50% dels pilots en confinament preventiu eren negres. Els negres detinguts passaven més dies detinguts que els blancs de mitja i, el doble de blancs que de negres eren lliurats sense càrrecs disciplinaris posteriors ni accions judicials.

Les presons militars contenien un nombre desproporcionat de negres. Al 1971 el 30% dels presoners eren negres i, el 53% d'aquests estaven en presons militars de les Forces Aèries. De mitja, els negres eren obligats a treballs forçosos un any més que els blancs. A més, solien rebre més baixes deshonorables. Aquestes baixes deshonorables incidien després en la vida civil de les persones, quedant excloses de treballs decents.

Les arrels del racisme al servei militar es trobaven a la societat civil i en les condicions dintre les forces armades. El "DOD Task Force" va identificar dos tipus de discriminació racial: intencionada i sistemàtica.

El cúmul d'injustícies dona per resultat que els militars negres normalment acabaven el servei militar en una condició pitjor amb la que havien entrat. Lluny de ser un model reeixit d'integració, el servei militar era racista per naturalesa. El "DOD Task Force" deia que aquests negres tornarien a les seves respectives comunitats frustrats i pitjor que quan van entrar al servei militar.

A moltes bases, les minories militars van formar organitzacions polítiques per a defensar-se contra la repressió i lluitar per la igualtat d'oportunitats. La organització de Veterans de Vietnam contra la Guerra a Fort Lewis, Washington, van treballar amb els negres per combatre el racisme.

La lluita dels militars negres ha estat la lluita amb més militants i amb el sector més progressiu del moviment dels soldats. Les tropes minoritàries van ser més actives en l'oposició al militarisme que els blancs i van jugar un paper polític remarcable i solidaritat de grup. El

moviment dels negres va aparèixer a finals dels seixanta, es va estendre ràpidament entre les Forces Aèries i, al 1972 va arribar a la Marina de Guerra. La resistència dels negres va desafiar les pràctiques de la justícia militar al llarg de la Guerra de Vietnam. Van aparèixer organitzacions polítiques de negres a quasi totes les bases del món, així com també va passar amb els motins i els aixecaments.

❖ *Consum de drogues*

El consum de drogues va ser un símptoma de la desintegració general de les forces armades⁶³.

El 10 de novembre de 1970 la societat nord-americana va quedar commocionada amb la notícia que va donar la cadena *CBS-TV* sobre el consum de marihuana per part de les tropes nord-americanes.

A Vietnam els nivells de droga van ser més altes que a qualsevol altre lloc. Aproximadament la meitat dels soldats havien provat la marihuana almenys un cop i un 14% la fumaven a diari. Un 10% dels soldats consumien opi o heroïna a diari⁶⁴.

El Departament de Defensa va entrevistar a 450 soldats que tornaven de Vietnam; el 44% havien provat algun tipus de narcòtics a Vietnam i un 20% n'eren addictes. Un 35% consumiren heroïna, dels quals un 93% la van provar per primer cop a Vietnam.

Les drogues es solien consumir més a les unitats d'infanteria. El consum de drogues va provocar que els soldats fossin poc eficients i no estiguessin massa motivats. Aquesta plaga de consum de drogues dintre les forces armades va arribar a un punt de col·lapse. A partir de 1971 hi ha una gran escalada en el consum de drogues alhora que la guerra progressava.

Alguns soldats consumien drogues amb l'objectiu d'obtenir baixes mèdiques. Primer prenién suficients píndoles per posar-se molt malalts però sense cap risc de morir. Normalment una dotzena de valiums o altres tranquil·litzants eren suficients. El segon pas era ser admès a l'hospital militar. Intentaven que fos un divendres quan la majoria dels oficials estaven fora de serveis i el soldat amb sobredosi hauria d'estar a l'hospital fins dilluns i probablement seria diagnosticat (el primer pas per aconseguir la baixa).

⁶³Per a més informació el *1971 Department of Defense Survey of Drug Use* és un estudi destacat sobre el tema realitzat pel HumRRO a la tardor de 1971.

⁶⁴Dades proporcionades per l'estudi realitzat pel HumRRO l'any 1971 sobre el consum de drogues entre les forces armades nord-americanes.

Desertors, Dissidents, Objectors de Consciència i Similars.

Durant els darrers cinc anys de més involucrament a Vietnam, el nombre de desercions en l'armada va créixer un 400% aproximadament.

El percentatge d'incidents va passar d'un 14'9‰ el 1966 a un 73'5‰ el 1971. Durant el mateix període el nombre de desercions també va créixer de 8'4‰ a 33'9‰.

Aquets nivells de deserció no tenen precedents en la història. Per cada 100 soldats n'hi havia 17 AWOL i 7 desertors.

A principis del començament dels moviments dels soldats (1967-1968), els dissidents eren enviats a zones de guerra, però el 1970 es va acabar amb aquesta pràctica. L'armada el 1970 ja estava en un estat avançat de decadència, desbordant de dissidents i de resistents.

Els ratis de AWOL es van incrementar un 34% el 1970, un 59% el 1971 i un 83% el 1972, l'any d'apogeu de la guerra aèria.

El rati de desercions va pujar quasi un 300% entre 1968 i 1971 i va continuar a nivells de rècord durant els bombardejos de Vietnam del Nord i de Cambotja.

A continuació, a la taula es pot observar la proporció d'incidents d'absències sense autorització (AWOL) per cada mil allistats⁶⁵:

Any fiscal	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Forces Armades	57.2	78	89.7	112.3	132.5	176.9	166.4	159
Marina de Guerra	29.2	22.4	14.4	13.5	17.5	19.0	18.3	21.7
Cos de Marines	N/D	N/D	N/D	N/D	174.3	166.6	170	234.3
Forces Aèries	3.3	3.6	3.6	4.4	5.9	9.4	17.2	16.1
Total de tots els serveis	N/D	43.3	38.2	46.9	69.4	84	74.9	77

N/D= No disponible

⁶⁵ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. Aporta dades dels problemes de reclutament a les reserves.

En la taula següent es mostren les absències sense autorització de més de trenta dies per cada mil allistats⁶⁶:

Any fiscal	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Forces Armades	14.9	21.4	29.1	42.4	52.3	73.5	62	52
Marina de Guerra	9.1	9.7	8.5	7.3	9.9	11.1	8.8	13.6
Cos de Marines	16.1	26.8	30.7	40.2	59.6	56.2	65.3	63.2
Forces Aèries	0.4	0.4	0.4	0.6	0.8	1.5	2.8	2.2
Total de tots els serveis	8.43	12.2	15.6	21.1	27	33.9	27.5	24.3

El 80% dels desertors fins el 1968 estaven en els graus E-1 i E-2 i havien complert menys de dos anys de servei. Un 83% d'ells estaven classificats en grups mentals baixos i un 41% havien estudiat menys de nou anys⁶⁷.

El *HumRRO*⁶⁸ el 1972 va concloure que les absències no autoritzades es van donar més entre aquelles persones d'entorns socials més desfavorits i amb menys educació.

Roger Williams va realitzar un estudi sobre els desertors exiliats a Canadà durant el 1969 i 1970. Va veure que alguns d'ells eren activistes polítics, sovint amb un nivell de formació alt i amb opinions contràries o ambivalents sobre la guerra abans d'entrar al servei militar.

Cal dir, que la majoria eren "els americans típics" que "sabien que la guerra de Vietnam estava malament" i que havien preferit desertar que participar en aquesta.

Un altre 30% estaven confosos perquè "l'exèrcit que a ells els hi havia ensenyat que era noble i defensor de la bondat i llibertat s'havia convertit en una cosa terrible, brutal i diabòlica".

Menys del 5% van desertar per motius personals, problemes amb la justícia o per circumstàncies familiars⁶⁹.

⁶⁶ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. Aporta dades dels problemes de reclutament a les reserves.

⁶⁷ Dades proveïdes pel *Manpower Assistant Secretary Fitt* durant les audiències del Comitè de Serveis Armats del Senat el 1968.

⁶⁸ *Human Resources Research Organization*.

⁶⁹ NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.

A continuació es mostra una taula amb les peticions d'objectors de consciència entre el 1967 i el 1973⁷⁰:

Any	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Forces Armades	594	1062	1981	2198	2827	1306	1088
Marina de Guerra	105	151	271	577	861	789	449
Cos de Marines	56	55	147	135	157	72	84
Forces Aèries	74	119	157	286	536	506	435
Total de tots els serveis	829	1387	2556	3196	4381	2673	2056

En general, el nombre de peticions per ser objectors de consciència van pujar entre el 1967 i 1973, sent el 1971 l'any en que més n'hi van haver (4381), després van baixar considerablement menys en les Forces Aèries i en la Marina de Guerra. Entre 1967 i mitjans de 1971, el moment de major participació de les forces de terra a Vietnam, els ratis d'objectors de consciència van pujar quasi un 400% en l'armada i prop d'uns 200% en el Cos de Marines, les objeccions van pujar més encara entre les Forces Aèries i la Marina de Guerra. En la taula es mostra com el patró de dissensió entre els serveis estava directament relacionat amb el seu rol a la guerra.

Quan més assessorament de drets legals hi van haver més objectors de consciència. El 1967 només es van concedir el 28% de les reclamacions d'objector de consciència però a partir de 1969 el radi d'aprovacions dels reclams d'objector de consciència contínuament assolint un 77'3% el 1972.

Normalment es donaven baixes inadequades a reclutes i altres nous al servei per ineptituds cròniques o AWOLs repetits. Inadequació venia de ineptitud, d'una mala actitud o apatia. Els comunicats d'incapacitat eren resultat de problemes disciplinaris freqüents o abús de drogues. Les separacions per males conductes s'expedien a aquells que s'enfrontaven a càrregues criminals.

Aquests factors provocaren un salt considerable en les baixes administratives el que evidenciava l'inici de problemes morals.

⁷⁰ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. Aporta dades dels problemes de reclutament a les reserves.

En la taula següent es poden observar les proporcions de les baixes per cada mil allistats, ja sigui per mala conducta, falta d'aptitud o per inadequació⁷¹:

Any	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
Forces Armades	10.8	10.6	11.1	16.5	23.8	36.3	27.4
Marina de Guerra	16.8	16.6	19.9	28.5	36.5	38.2	30
Cos de Marines	13.7	15.6	20	68.7	112.4	63.7	49
Forces Aèries	8.4	7.8	7.5	8.2	10.7	17.8	19.5
Total de tots els serveis	11.6	12.4	13	22.7	31.4	33.7	27.9

Les queixes dels militars al Congrés anaren pujant constantment fins que el 1971 arribaren al màxim; unes 250.000.

El nombre d'actes d'insubordinació, motins i desobediències també va augmentar entre les forces armades; 252 al 1968 i 382 el 1970. També va créixer el nombre de crims entre les forces armades.

El 1971 un de cada quatre allistats participaren d'alguna forma de rebel·lió contra les autoritats militars: consum de drogues, queixes al congrés, desercions, absències disciplinàries, etc.

⁷¹ CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975. Aporta dades dels problemes de reclutament a les reserves.

El Moviment dels Veterans de Vietnam

El problema moral més seriós per a l'armada nord-americana va ser l'impacte dels veterans tornant de la zona de combat. A moltes bases els veterans van provocar el desenvolupament de la resistència oberta i de l'organització política.

Fundat el 1967, Vietnam Veterans Against the War, es va convertir en un dels elements més visibles i efectius del moviment anti-guerra ja als anys 1970 i 1971. El punt culminant del moviment dels veterans va ser un campament d'una setmana de duració al *Washington Mall* l'abril de 1971. La culminació de la protesta va ser el llançament de medalles per part de cents de veterans, alguns anaren en croses o en cadires de rodes. Van tirar les medalles de guerra al Capitoli dels Estats Units. A la revista *Time* es va descriure la cerimònia del llançament de les medalles de guerra com pot ser la manifestació més important de tota l'era.

El moviment dels veterans va contribuir significativament en fer créixer l'oposició pública cap a la guerra. Hunt ⁷² diu que les manifestacions de l'abril de 1971 van jugar un rol important en canviar l'opinió pública. Hunt cita una enquesta feta dos mesos després que mostrava que un 61% del públic considerava que la guerra era un error.

L'augment de veterans de Vietnam contra la guerra va tenir un impacte entre els militars. El nombre de membres es va doblar fins prop de 20.000 durant l'estiu de 1971, incloent 2.000 soldats servint a Vietnam. Un anunci anti-guerra al febrer de 1971 a la revista *Playboy* va provocar milers de sol·licituds com a membres de Veterans de Vietnam en contra de la guerra.

Les tropes a Vietnam van començar a portar la insígnia de VVAW. Unitats senceres a Vietnam es van unir als Veterans de Vietnam en contra de la guerra.

L'administració de Nixon estava profundament conscienciada sobre el veterans de Vietnam i va muntar una campanya per subvertir el moviment. L'ajudant de Nixon H.R. Haldeman es va queixar de que els mitjans de comunicació cobrien les manifestacions dels veterans i això els "estava matant", també deia que la Casa Blanca s'estava "enfadant bastant". L'advocat General John Mitchell va descriure que els Veterans de Vietnam contra la Guerra com el grup singular més perillós dels Estats Units.

⁷² Andrew Hunt, professor d'Història a la Universitat de Waterloo a Canadà.

Els Veterans de Vietnam contra la Guerra van sofrir atacs implacables de l'administració de Nixon. La crisi de Watergate⁷³ va originar en l'administració de Nixon una campanya d'espionatge i de trucs bruts contra els Veterans de Vietnam i altres grups anti-guerra.

⁷³Va ser un escàndol polític que va ocórrer als Estats Units l'any 1972 durant el mandat de Richard Nixon. A causa d'aquest escàndol va dimitir el propi president el 8 d'agost de 1974. Alguns consellers propers a Nixon van ser imputats.

Conclusions

Com la majoria de les tradicions revolucionàries de la classe obrera nord-americana, la rebel·lió dels soldats s'ha amagat en la història. La revolta dels soldats van ser una de les causes que van forçar al govern nord-americà a abandonar aquella política suïcida i a retirar les tropes de Vietnam.

La resistència dels soldats va limitar substancialment les capacitats americanes en combat i van jugar un rol clau en la decisió de retirar les forces nord-americanes. A més, la mà d'obra i les dificultats morals de l'era Vietnam també foren una consideració important en les alteracions fonamentals de l'estratègia militar nord-americana i en els canvis de política de personal associada amb les forces de voluntaris. El moviment dels soldats és sens dubte el desafiament més seriós intern mai enfrontat per les forces armades nord-americanes.

La intervenció americana va intentar derrotar desesperadament una revolució de base rural exitosa. La introducció de forces equipades convencionalment i l'aplicació de potència de foc massiva no va poder destruir el suport popular pels insurgents i, en efecte, només van incrementar l'antiamericanisme.

Alguns han dit que les forces militars nord-americanes van lluitar amb les "mans fermades" a Vietnam. Stanton⁷⁴ mostra com les forces de combat de terra dels nord-americans van estar completament compromesos en els anys d'apogeu de la guerra.

Quan el general William Westmoreland va demanar unitats de combat addicionals a l'estela de l'ofensiva del Tet en 1968, va trobar que els armaris militars estaven "quasi despallats". Els recursos militars que quedaven als Estats Units en paraules de Stanton estaven "completament esgotats". Encara que les forces armades havien estat molt esteses durant la guerra i que les cridades de reclutaments van ser extremadament elevades, els Estats Units es van quedar sense unitats de combat addicionals per enviar a Vietnam.

A Vietnam, l'armada nord-americana que va ser suportada per la potència de foc més fastuosa de la història militar, que mai va perdre una batalla, va perdre la guerra. La Guerra de Vietnam va confirmar que el poder militar i tecnològic sols no poden mai assegurar una victòria si la causa és injusta i no té el suport popular. La guerra mai va tenir l'entesa i el suport polític necessari dels americans. Va perdre el suport i la cooperació de les seves pròpies tropes. La

⁷⁴ SHELBY, L., Stanton: *THE RISE AND FALL OF AN AMERICAN ARMY. U.S. GROUND FORCES IN VIETNAM, 1965-1973*. Novato: Pressidio Press, 1985.

resistència dels soldats va perjudicar seriosament la capacitat d'operacions de les forces armades dels Estats Units. Refusament de combats, absències no autoritzades, fraggings, esteses indisciplinaries, rebel·lió racial, organització anti-guerra, diaris clandestins... tot combinat va socavar l'efectivitat militar i el propòsit. L'armada va haver de retirar-se de Vietnam per salvar-se. Això va ser un factor clau en la derrota nord-americana. La resistència i la dissidència dels soldats va fer de la Guerra de Vietnam una guerra impossible de guanyar i va canviar el curs de la història.

Estats Units es van veure forçats a retirar-se. Com va ser possible? Això s'explica perquè les forces armades necessiten més que homes i màquines. Es necessita una missió racional i un sentit de propòsit. L'armada és simplement una eina de la política nacional i pujarà o caurà amb aquesta política. A Indoxina, una missió defectuosa i sense esperança va condemnar les forces militars nord-americanes a la derrota.

La guerra es va perdre abans de començar-la. Al març de 1965 el NLF ja tenia el control polític de la majoria del camp Sud-Vietnamita. Els comunistes vietnamites que van lluitar contra els Estats Units tenien el suport de la gent. Ja havien lluitat contra japonesos i francesos uns 20 anys i els havien engegat del país.

La motivació de les forces armades és molt important. Unes forces armades seran més efectives quan la seva gent creu i entén la seva missió. Aquí els vietnamites, tornaven a tenir avantatge. Els soldats de NVA⁷⁵ i NLF estaven lluitant a casa seva contra un invasor estranger. Els massius i indiscriminats bombardeigs que van llançar els Estats Units a Vietnam van engrossir les files de simpatitzants de les guerrilles i van augmentar la resistència popular.

Tant la societat americana com les files militars tingueren una falta de consens sobre la guerra. Els americans estaven dividits sobre la guerra i aquests dubtes es van desenvolupar també entre els soldats.

Els soldats, normalment van lluitar amb valentia i heroisme durant els combats, però no van poder prevenir la derrota. Els soldats que van lluitar a la guerra van ser víctimes sense esperança d'una política equivocada.

⁷⁵ Armada de Vietnam del Nord (North Vietnamese Army)

Bibliografia

Libres:

- CORTRIGHT, David: *SOLDIERS IN REVOLT. GI Resistance during the Vietnam War*. Chicago: Haymarket Books, 1975.
- G. APPY, Christian: *La Guerra del Vietnam. Una historia oral*. Barcelona: Crítica, 2008.
- KOVIC, Ron: *Nacido el 4 de julio*. Barcelona: Emecé Editores, 1990.
- LANE, Mark: *HABLAN LOS DESERTORES DEL VIETNAM*. Barcelona: Dopesa, 1970.
- NEALE, Jonathan: *LA OTRA HISTORIA DE LA GUERRA DE VIETNAM*. Barcelona: El Viejo Topo, 2003.
- SHELBY, L., Stanton: *THE RISE AND FALL OF AN AMERICAN ARMY. U.S. GROUND FORCES IN VIETNAM, 1965-1973*. Novato: Pressidio Press, 1985.

Articles:

- HEINL, Robert. The Collapse of the Armed Forces. *Armed Forces Journal*. North American Newspaper Alliance. Juny, 1971, nº 7.
- GEIER, Joel. Vietnam: The Soldier's Revolt. *International Socialist Review*, Issue 9. Online Edition. Agost – Setembre, 2000.
- JANOWITZ, Morris. Volunteer Armed Forces and Military Purpose. *Foreign Affairs*. 1 Apr. 1972. Web. 29 May 2014. <<http://www.foreignaffairs.com/articles/24330/morris-janowitz/volunteer-armed-forces-and-military-purpose>>.
- SEAY, H.L. Leadership Through Group Dynamics. *Marine Corps Gazette. Professional Journal of U.S. Marines*. Volume 55, Issue 9. Setembre, 1971.